

Potoku, Dobrovskému jako zakladateli české hungaristiky, maďarskému osvícenci F. Kazinczemu vězněnému v Čechách, vzájemným překladům v 19. a 20. století. Pražák akcentuje i opomíjené stránky společné historie, např. že tyto vztahy se často rozvíjely prostřednictvím německých autorů žijících v Čechách jako kulturních zprostředkovatelů. Obdobně stranou pozornosti zůstávají dosud málo prozkoumané styky české a uherské šlechty, často rodově spřízněné.

Kontlerova monografie *Dějiny Maďarska*, která je opatřena rejstříkem, rodokmeny, chronologickým přehledem významných dat a událostí a bohatou sekundární literaturou (původně v angličtině napsaný rukopis přeložil Miloslav Korbelík), poskytuje i pro slavisticky orientovaného filologa cenný pramen pro hlubší poznání středoevropského areálu složitých historických a společenských procesů včetně slovansko-neslovanské kulturní komunikace.

Miloš Zelenka

Dynamická literárněvědná polonistika

Rott D.: *Leksykon przypomnień. Literatura dawnej Polski. Średniowiecze – renesans – barok. Setnik pisarzy a dzieł. Ex Libris, Warszawa 2002.*

Negius K.: *Kazania polskie. Wybór i wstęp Krzysztof Biliński, Dariusz Rott. Opracowanie i posłowie Izabela Kaczmarzyk. Biblioteka Fundacji „Pallas Silesia“, Katowice-Pszczyna 2001.*

Bradius V. Maurus III: *Autumni Silesiaci. Haicua Latina. Śląska jesień. Łacińskie haiku. Redakcja, překlad i opracowanie Zbigniew Kadłubek, Dariusz Rott, Biblioteka Fundacji „Pallas Silesia“, Katowice 2001.*

Mladý polský literární vědec, historik literatury a medievista Dariusz Rott je již zcela etablovanou osobností: jen znám svými studii i editorskými knižními publikacemi z medievistiky, ze slezské literatury polské, latinské a německé a také z česko-polské komparatistiky (čeští bratři ve Slezsku). Právě z poslední jmenované tematiky vychází v roce 2002 kniha *Kultura literacka braci českých w dawnej Polsce. Twórcy – teksty – recepcja*.

Prvním svazkem naučného lexikonu, který vychází jako série ve Varšavě a jehož součástí budou *Literatura polského osvícenství*, *Literatura polského romantismu*, *Literatura polského pozitivismu (realismu)*, *Literatura Mladého Polska*, *Polská literatura po roce 1918* a *Laureáti Nobelovy ceny za literaturu*, je svazek *Staropolské literatury*, jehož je D. Rott autorem. Soubor je pojat jako trs hesel (autoři i díla), jakási směs tradičního slovníku spisovatelů a slovníku literárních děl. Rott je výborný stylist, jeho hesla jsou napsána živě, je tu vždy doporučená sekundární literatura a názorné atraktivní ukázky. Pro Čecha, který čte polsky, je tato knížечka do kapsy skvělým průvodcem po polské středověké, renesanční a barokní literatuře. Rott je také znalcem obecných a církevních dějin a srovnávacích postupů, což zde maximálně zúročil, takže i náročného čtenáře tento lexikon zaměřený původně populárně, plně uspokojí.

Polská kázání slezského kazatele Konrada Negiuse (1540-1617) patří k tradici polské homiletiky a vztahují se k roku 1576.

Latinská haiku v originále a v polském překladu patří zase básníku, který se narodil roku 1949 v USA, působil na Tchajwanu a od roku 1991 pracuje v Polsku, kde učí angličtinu, latinu a esperanto na Univerzitě v Poznani. V doslovu editoři uvádějí jednak tradici básnické formy haiku od jejích japonských počátků přes současnější básníky (mj. Richard Aldington, Ezra Pound, Czesław Miłosz, Anna Elysia Radke aj.) a tradici klasické latinské kultury.

Slezsko v podání Dariusze Rotta a jeho kolegů se diachronně jeví jako multikulturní region s vrstvami polské, německé, české a latinské kultury: tyto vrstvy jsou přítomny i v bohaté literární tradici slezské současnosti.

Ivo Pospíšil

Zájem petrohradské bohemistky o recepci ruské poezie v Čechách 20. století

Žakova, N. K.: *Tjutčev i slavjane*. Sankt-Peterburgskij universitet 2001, 62 s.

Autorka studie, docentka katedry slovanské filologie Filologické fakulty Sankt-Peterburgské univerzity, je desítky let známa mezi českými rusisty a bohemisty. Pro její ušlechtilost povahy snoubící se s pracovitostí je příznačný vřelý vztah k česko-ruské vzájemnosti v literatuře a kultuře: prokázala ho počátkem 90. let během přednášového pobytu a odborné spolupráce s katedrou rusistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity na recenzní činnosti učebního textu „Očerk russoj kultury. Nástin ruské kultury“ (Ostrava 1996, 2000). V roce 1991 vyšla studie N. K. Žakovové *Tjutčev i čechi. (Obogaščenije literatur: Češko-russkije i slovacko-russkije literaturnyje svjazi)*. Natalie Kirillova je badatelkou, zaměřenou na klasickou ruskou literaturu a významnou učitelkou petrohradských bohemistů. V říjnu 2002 se znovu potěšili z jejího příjezdu jak ostravští rusisté (v rámci smlouvy Sankt-Peterburgské a Ostravské univerzity), tak organizátoři mezinárodní konference *Ars comparatistica* na FF Masarykovy univerzity.

Současná studie badatelky *Tjutčev i slavjane* je zaměřena na slovanskou recepci básníka (1. kapitola *Tjutčev a Slované*, 3. kapitola *Recepte Tjutčevovy tvorby mezi Slovany*), ale značná pozornost autorky opět patří vztahu *Tjujčev a Čechy* (2. kapitola): *Setkání s Čechy v Čechách, Tjutčevovo jméno ve slovanském a českém tisku 60 - 70. let 19. století*. Proto nás samozřejmě nejvíce zajímá nejen část kapitoly nazvaná *České téma v Tjutčevově tvorbě*, ale také části třetí kapitoly *České překlady Tjutčeva na počátku století* atp. Fjodora Ivanoviče Tjutčeva uvádí autorka jako unikátní zjev ducha ruské kultury i výraz úspěchů ruské poezie v době po Puškinovi. Za pozoruhodnou označuje harmonii myšlení a citů.

N. Žakova se pokouší systémově seřadit veškerou bibliografii o básníkovi a vymezuje hranice své studie o Tjutčevově poezii na vztah Tjutčeva a Slovanů. Tento vztah prokazuje Tjutčev jak v poezii na slovanské téma, tak v bohatém epistolárním dědictví. Když se v r. 1834 Tjutčev léčil v Mariánských Lázních, nemohl je samozřejmě